

בבית המשפט העליון

דנ"א 3976/17

כבוד הנשיאה מ' נאור

לפני:

- המבקשים:
1. לשכת סוכני ביטוח בישראל
 2. אריה אברמוביץ
 3. זהבה פורת
 4. דני קסלמן
 5. אילן שגב
 6. אריאלה אלפסי
 7. אבי בן דוד
 8. יקי כהן
 9. אשר סייפר

נגד

- המשיבים:
1. איי די איי חברה לביטוח בע"מ
 2. רביב צולר
 3. משה שנידמן
 4. רענן סעד

המבקשת להצטרף להליך
כידידת בית המשפט:

להב – לשכת ארגוני העצמאים והעסקים בישראל

בקשה לקיום דיון נוסף בפסק דינו של בית המשפט העליון
בע"א 3322/16 ובע"א 4313/16 שניתן ביום 30.4.2017 על
ידי כבוד השופטים: י' עמית, מ' מזוז וע' ברון

בקשה א' מטעם המבקשים מיום 17.5.2017

בקשה מטעם להב – לשכת ארגוני העצמאים והעסקים
בישראל – להצטרף להליך כידידת בית המשפט מיום
4.6.2017

תגובה מטעם המשיבים לעתירה לקיום דיון נוסף
ולבקשה להצטרפות להליך מיום 12.6.2017

בקשה מטעם המבקשים להגשת עדכון מיום 2.7.2017

הודעה מטעם המבקשים על הגשת מסמך מיום
12.7.2017

תגובה מטעם המשיבים להודעה מטעם המבקשים על
הגשת מסמך מיום 19.7.2017

בשם המבקשים: עו"ד ניר גורן

בשם המשיבים: עו"ד גיורא ארדינסט; עו"ד רן שפרינצק;
עו"ד אריק ברנאייזן

בשם המבקשת להצטרף להליך
כידידת בית המשפט: עו"ד הלה נויבך

החלטה

לפניי בקשה להורות על קיומו של דיון נוסף בפסק דינו של בית משפט זה בע"א 3322/16 ובע"א 4313/16 מיום 30.4.2017, שניתן מפני השופט י' עמית ובהסכמת השופטים מ' מזוז וע' ברון. בפסק הדין נקבע שתשדירי הפרסומת של המשיבה 1 אינם מהווים פרסום אסור ואינם מקנים עילת תביעה.

1. במוקד פסק הדין עומדים תשדירי הפרסומת של המשיבה 1, אשר מציגים את סוכן הביטוח הבדיוני "שוקה" ואת מזכירתו באור שלילי. המבקשים הגישו תביעה בגין תשדירים אלו שהתבססה על עילות שונות. בית המשפט המחוזי קיבל את התביעה באופן חלקי ועל פסיקתו הוגשו ערעורים אשר נדונו בפסק הדין מושא הבקשה. בפסק הדין סקר בית המשפט את טענותיהם השונות של המבקשים ואת ההלכות בתחום וקבע שאין מניעה משפטית לשדר את הפרסומות המדוברות. תחילה, נקבע שהתשדירים אינם מהווים עבירה לפי חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965, שכן גם אם הם עולים כדי לשון הרע, עניין שמוטל בספק, סעיף 4 לחוק זה מסייג את האפשרות לתבוע בגין לשון הרע שהובעה כנגד חבר בני אדם או על ציבור:

לשון הרע על ציבור
4. לשון הרע על חבר בני אדם או על ציבור כלשהו שאינם תאגיד, דינה כדין לשון הרע על תאגיד, אלא שאין בה עילה לתובענה אזרחית או לקובלנה. ולא יוגש כתב אישום בשל עבירה לפי סעיף זה אלא על ידי היועץ המשפטי לממשלה או בהסכמתו.

בהמשך, נקבע שבמקרה דנן אין מקום להידרש גם לעילה של תיאור כוזב לפי סעיף 2 לחוק עוולות מסחריות, התשנ"ט-1999, כיוון שהתשדירים אינם מביעים טיעון שבעובדה ולא צפוי שהם יילקחו ברצינות על ידי הצופה הסביר. לבסוף, נקבע שבמקרה דנן לא קמה גם עילה של תחרות לא הוגנת מכוח דיני עשיית עושר ולא במשפט. זאת, משום שהמחוקק שלל עילת תביעה לפי חוק איסור לשון הרע בענייננו ושלא התקיים יסוד נוסף כדי להקים עילה זו.

על פסק דין זה הוגשה הבקשה שלפניי.

2. המבקשים טענו שבפסק הדין נקבעו הלכות חשובות אשר יש לקיים בהן דיון נוסף. ראשית, נטען שהקביעה שלפיה הפרסומות אינן מהוות לשון הרע כיוון שהן מופנות כנגד ציבור מהווה חידוש הלכתי מוקשה. בנוסף, נטען שההלכה החדשה בנוגע לגבולותיה של עוולת התיאור הכוזב היא מרחיקת לכת ולא רצויה. כמו כן, נטען שבית המשפט קבע שעל מנת לבחון אם פרסום הוא תיאור כוזב יש לבדוק אם הוא עובדתי והאם הוא נתפס ברצינות על ידי הציבור. אולם, לא הובהר כיצד יש לבחון את הרצינות שבה ייתפס הפרסום ובמובן זה ההלכה אינה ברורה. טענה נוספת הייתה שבית המשפט קבע הלכה חדשה שלפיה לא ניתן לעקוף את הדינים העוסקים בפרסום מסחרי עוין על ידי שימוש בעוולת הסל של תחרות בלתי הוגנת. מעבר לכך, המבקשים הוסיפו טענות שאינן מצביעות על הלכות מסוימות אלא מערערות על קביעותיו של בית המשפט, כמו למשל התעלמותו של בית המשפט מיחסי הכוחות בין הצדדים, היעדר ההבחנה בין פרסומים אשר תוקפים אנשים בכל הנוגע לעיסוקם לבין פרסומים אשר מכילים תקיפה אישית והצורך המיוחד בימינו להקפיד על אופיו של השיח הציבורי. יצוין כי בעקבות הבקשה לדיון נוסף הגישה להב – לשכת ארגוני העצמאים והעוסקים בישראל, בקשה להצטרף להליך זה כידידת בית המשפט. כמו כן, המבקשים הגישו מסמך מטעם המשנה לפרקליט המדינה (אזרחי), שלטענתם מצביע על כך שיש עניין ציבורי בסוגיה.

3. מנגד, המשיבים טענו שבפסק הדין לא נקבעה כל הלכה, וודאי שלא הלכה שיש לקיים בה דיון נוסף. למשל, בנוגע ליישום של חוק איסור לשון הרע נטען שבית המשפט יישם את ההלכה הנוהגת בעניין זה. נטען גם שלא חודש דבר בתחום של עוולת תיאור כוזב, אלא רק יושמו יסודות העוולה לפי החוק. באשר לחוסר הבהירות הנטען על ידי המבקשים בנוגע לבחינת האופן בו ייתפסו התשדירים, המשיבים טענו שאין בכך כדי לקבוע דיון נוסף. המשיבים הוסיפו שתחרות בלתי הוגנת מעולם לא

הייתה עוולה עצמאית בישראל ושלא היה מקום לפנות אליה כדי לעקוף את עילת לשון הרע. מעבר לכך התייחסו המשיבים לטענותיהם האחרות של המבקשים ודחו גם אותן, למשל בטענה שהיעדר ההתייחסות ליחסי הכוחות אינו מהווה הלכה חדשה.

4. דין הבקשה להידחות. דיון נוסף ניתן מקום שנקבעה הלכה חדשה וקשה או הלכה הסותרת הלכה קודמת (סעיף 30(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984). בפסק הדין מושא הבקשה לא נקבעה כל הלכה כזו. בנוגע לסייג של סעיף 4 לחוק איסור לשון הרע, פסיקת בית המשפט שקבעה כי המקרה דנן נכנס בגדר סעיף זה לא התבססה על הלכה חדשה אלא הושתתה על יישום ההלכות בתחום (ראו: ע"א 8345/08 בן נתן נ' בכרי, פ"ד סה(1) 567, 622-624 (2011)). כידוע, אופן יישומן של הלכות אינו מקנה עילה לקיומו של דיון נוסף (דנ"פ 1329/16 זדורוב נ' מדינת ישראל, פס' 29 (5.7.2016)). באשר לעוולת התיאור הכוזב, גם בעניין זה לא התחדשה הלכה שיש בה כדי להצדיק את קיומו של דיון נוסף. בפסק הדין נדרש בית המשפט לשורשיה של עוולה זו ולמשפט המשווה בעניינה. בית המשפט פירש את יסודות העוולה ויישמן על המקרה הנדון. אמנם, ייתכן שניתן לראות את התווית הפרשנות המוצעת כפיתוח הלכתי מסוים. אולם, אין בכך כדי להצדיק את קיומו של דיון נוסף, וכך גם לא בעמימות שנותרה לטענת המבקשת בשאלה כיצד נבחנת תפיסתו של הציבור (ראו: דנ"א 6564/12 פארס נ' כהן, פס' 5-6 (4.12.2012)). הוא הדין גם לגבי עוולת התחרות הבלתי הוגנת ודיני עשיית העושר. בית המשפט קבע כי לא ניתן להידרש לדיני עשיית העושר ולעילת התחרות הבלתי הוגנת בענייננו כיוון שעילת התביעה היא למעשה עילה של לשון הרע וחוק איסור לשון הרע החריג את המקרה דנן בשל סעיף 4 הנזכר. כלומר, נקבע שמכיוון שהמחוקק שלל את עילת התביעה לפי חוק איסור לשון הרע בענייננו, אין מקום "לעקוף" אותה על ידי שימוש בעילה של עשיית עושר ולא במשפט. יתרה מכך, בית המשפט אף קבע ש"מכל מקום, אין לומר כי במקרה דנן מתקיים אותו יסוד נוסף שהוכר בפסיקה כמקום עילה בשל תחרות לא הוגנת" (פס' 81 לפסק הדין מושא הבקשה). קביעותיו אלו של בית המשפט גם הן התבססו על ההלכות הקיימות, ובפרט על ההלכות בעניין היחסים שבין דיני עשיית העושר לבין דינים ספציפיים אחרים (ראו: ע"א 563/11 ADIDAS SALOMON A.G נ' יאסין, פ"ד סה(3) 774, 806-807 (2012); רע"א 5768/94 א.ש.י.ר. יבוא יצור והפצה נ' פורום אביזרים, פ"ד נב(4) 289 (1998); ע"א 9568/05 שמעוני נ' "חובי" בירנבאום בע"מ (25.6.2007)). לפיכך, גם בהקשר זה פסק הדין מושא הבקשה לכל היותר מהווה פיתוח הלכתי שאין בו כדי להצדיק דיון נוסף. לבסוף, יתר טענותיהם של המבקשים היו למעשה ניסיון לערער על פסיקתו של בית המשפט, וכידוע, הליך של דיון נוסף לא נועד למטרה זו (דנג"ץ 5019/13 בית הדין השרעי לערעורים בירושלים נ' פלונית, פס' 7 (14.8.2013)).

סוף דבר, הבקשה נדחית. המבקשים יישאו בהוצאות המשיבים בסך של
10,000 ש"ח.

ניתנה היום, ז' באב התשע"ז (30.7.2017).

ה נ ש י א ה